

Πρόσφατη νομολογία σχετικά με ρόλο εθνικών δικαστηρίων

Ημερίδα κρατικών ενισχύσεων
Αθήνα, 2 Μαρτίου 2018

Αντώνης Μπουχάγιαρ

Μέλος της Νομικής Υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
e-mail: antonios.bouchagiar@ec.europa.eu

Disclaimer: οι πληροφορίες και απόψεις της παρούσας παρουσίασης είναι αυτές του ομιλούντος και δεν αντανακλούν απαραίτητα την επίσημη στάση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Eurobank κατά ΑΤΕ [2015]

Case C-690/13

Αφορά προνόμιο της ΑΤΕ να εγγράφει μονομερώς υποθήκη σε ακίνητα αγροτών, να επισπεύδει αναγκαστική εκτέλεση με ιδιωτικό έγγραφο και απαλλαγή από τέλη.

- Ίσως κρατική ενίσχυση ιδίως λόγω απαλλαγής από τέλη
- Εναπόκειται σε ΕθνΔικ: ΥΓΟΣ και υφιστάμενος χαρακτήρας
- Αν αποτελεί νέα ενίσχυση, τότε ΕθνΔικ οφείλει να **μην εφαρμόσει** τις εθνικές διατάξεις που θεσπίζουν τα προνόμια

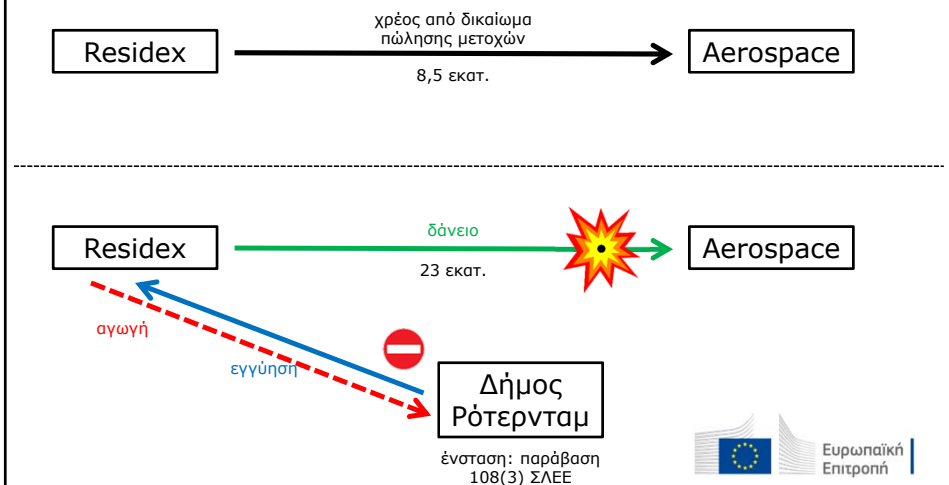

Residex [2011]

Case C-275/10

Αφορά εγγύηση από Δήμο Ρότερνταμ προς Residex για δάνειο προς Aerospace σχετικά με διευθέτηση χρέους.

Residex [2011]

Case C-275/10

- Εθνδικ **έχει δικαιοδοσία** να ακυρώσει πράξεις που εκτελούν την εγγύηση
- Εθνδικ **υποχρεούται** να διατάξει επιστροφή ενίσχυσης
- Άρα Εθνδικ οφείλει να **προσδιορίσει** το λήπτη της ενίσχυσης
- Εδώ λήπτες: δανειολήπτης αλλά και δανειοδότης
- Απαιτείται **επαναφορά πραγμάτων** σε πρότερα κατάσταση αλλά όχι καθεαυτή ακύρωση εγγύησης
- Η ακύρωση είναι **μέσο** επαναφοράς των πραγμάτων αν δεν υπάρχουν άλλα λιγότερο δεσμευτικά και εξίσου αποτελεσματικά

Klausner [2015]

Case C-505/14

Αφορά σύμβαση πώλησης ξυλείας από Γερμανικό Κρατίδιο (Land) προς Klausner σε χαμηλή τιμή, η οποία κρίθηκε με ισχύ δεδικασμένου ότι παραμένει εν ισχύ. Σε μεταγενέστερη αγωγή αποζημίωσης το Κρατίδιο προέβαλε αντίθεση στο 108(3) ΣΛΕΕ.

• Καταρχάς ΕθνΔικ εξακριβώνει αν:

- μπορεί να λάβει **μέτρο** που δεν αμφισβητεί δεδικασμένο (π.χ. προσωρινή αναστολή εκτέλεσης σύμβασης μέχρι απόφαση Επιτροπής, χωρίς να αποφανθεί επί ισχύος συμβάσεων)
- μπορεί να **ερμηνεύσει** το δεδικασμένο ώστε να αποκλίνει (π.χ. διαφορετικό αντικείμενο δικών βάσει διαφορετικών αξιώσεων αγωγών)

• Αν όχι, αρχή αποτελεσματικότητας **υπερτερεί** δεδικασμένου στην προκειμένη υπόθεση, λόγω:

- **Μη εξέτασης** παράνομης χορήγησης ενίσχυσης από αρχικά ΕθνΔικ και **διαφορετικού αντικειμένου** δικών
- **Κινδύνου παράκαμψης**

ΔΕΗ [2016]

Case C-590/14

Αφορά σύμβαση του 1960 μεταξύ ΔΕΗ και Αλουμίνιον που έληξε το 2006 αλλά επανενεργοποιήθηκε το 2007-2008 βάσει ασφαλιστικών μέτρων ΜονΠρωτΑθ.

- **Επανενεργοποίηση** σύμβασης το 2007 δημιουργεί νέα ενίσχυση **βασισόμενη** σε απόφαση ΑσφΜ του ΜονΠρωτΑθ
- **Απόρριψη διάκρισης** ΓΔ σε «γνήσιες» ενισχύσεις και μέτρα που επηρεάζουν ερμηνεία υφιστάμενης σύμβασης
- ΕθνΔικ υπέχει **θετική** και **αρνητική** υποχρέωση καλόπιστης συνεργασίας με Επιτροπή και Ενωσιακά Δικαστήρια
- ΕθνΔικ υπόκειται σε υποχρέωση προηγούμενης κοινοποίησης του **άρθρου 108(3)** ΣΛΕΕ αν προτίθεται να διατάξει μέτρο που συνιστά ενίσχυση

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

